

TOELICHTING VERORDENING JEUGDHULP GEMEENTE HEUSDEN 2023

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Toepassing

De Jeugdwet schrijft voor dat het college moet zorgdragen Jeugdhulp.

Onder jeugdhulp wordt in de jeugdwet het volgende verstaan:

1. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptie gerelateerde problemen;
2. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en
3. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt.

In het beleidsplan 'Beleidskader Transitie Sociaal Domein Heusden' is vastgelegd hoe de gemeente invulling geeft aan deze opdracht. Naast dit beleidsplan, moet de gemeenteraad bij verordening een aantal zaken regelen die noodzakelijk zijn om de wet en het beleidsplan uit te kunnen voeren. In de Verordening Jeugd gemeente Heusden 2023, worden deze zaken geregeld.

Artikel 2 Begrippen

- b. algemeen gebruikelijke voorzieningen; het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de inwoner, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken. Bij de beoordeling of sprake of de inwoner over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad, kunnen de volgende criteria een rol spelen:
 - Is de voorziening gewoon te koop?
 - Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht?
 - Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?
- e. collectieve voorziening; tot nu toe is het collectief (vraagafhankelijk) vervoer (CVV) het meest duidelijke voorbeeld.
- l. inwoner; voor wat betreft de definities van jeugdige, ouder, pleegouder en woonplaats wordt verwezen naar de jeugdwet. Hierin zijn de onderstaande definities opgenomen.
 - jeugdige: persoon die:
 - 1°. de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt;
 - 2°. de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en ten aanzien van wie op grond van artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht recht is gedaan overeenkomstig de artikelen 77g tot en met 77gg van het Wetboek van Strafrecht, of;

- 3°. de leeftijd van achttien jaar doch niet de leeftijd van drieëntwintig jaar heeft bereikt en ten aanzien van wie op grond van deze wet:
- is bepaald dat de voortzetting van jeugdhulp als bedoeld in onderdeel 1°, waarvan de verlening was aangevangen vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, noodzakelijk is;
 - vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar is bepaald dat jeugdhulp noodzakelijk is, of
 - is bepaald dat na beëindiging van jeugdhulp die was aangevangen vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, binnen een termijn van een half jaar hervatting van de jeugdhulp noodzakelijk is;
- ouder: gezaghebbende ouder, adoptiefouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder;
 - pleegouder: persoon die een jeugdige die niet zijn kind of stiefkind is, als behorende tot zijn gezin verzorgt en daartoe een pleegcontract als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid van de wet, heeft gesloten met een pleegzorgaanbieder;
 - woonplaats:
 - 1°. de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres, bedoeld in artikel 1.1, onder o, van de Wet basisregistratie personen, heeft;
 - 2°. ingeval een jeugdige verblijft bij een jeugdhulpaanbieder, pleegouder, in een instelling voor opvang of beschermd wonen als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of in een justitiële jeugdinrichting als bedoeld in artikel 3a van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, of ingeval van jeugdhulp of jeugdreclassering in verband met het verblijf in een justitiële jeugdinrichting: de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaand aan zijn verblijf zijn woonadres, bedoeld in artikel 1.1, onder o, van de Wet basisregistratie personen, had;
 - 3°. ingeval de woonplaats niet op grond van de onderdelen 1° en 2° kan worden vastgesteld of ingeval bij het in de basisregistratie personen opgenomen woonadres een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 2.26 van de Wet basisregistratie personen: de gemeente waar de moeder van de jeugdige ten tijde van diens geboorte als ingezetene was ingeschreven in de basisregistratie personen, of, indien dit niet kan worden vastgesteld, de gemeente waar de jeugdige werkelijk verblijft op het moment van de hulpvraag;
 - 4°. ingeval de woonplaats buiten Nederland is: de gemeente waar de jeugdige werkelijk verblijft op het moment van de hulpvraag.
- n. kostprijs; hier gaat het om de kosten die de gemeente maakt voor de betreffende voorziening, waarin eventuele kortingen die de gemeente krijgt, meegenomen mogen worden.
- p. mantelzorger; het gaat hier om mensen die mantelzorg verlenen aan inwoners uit onze gemeente.
- q. melding; iedereen kan zich melden bij zijn gemeente met een hulpvraag. Door het melden maakt de inwoner de hulpvraag aan het college kenbaar. In vervolg op deze melding zal het college in samenspraak met de inwoner zo spoedig mogelijk een onderzoek (laten) instellen. Indien een ingezetene alleen informeert naar bijvoorbeeld de beschikbaarheid van een vrij toegankelijke voorziening of kenbaar maakt gebruik te willen maken van een vrij toegankelijke voorziening, is er geen aanleiding om een onderzoek in te stellen.
- cc. voorliggende voorziening; voorliggende voorzieningen kunnen zijn algemeen gebruikelijke voorzieningen, vrij toegankelijke voorzieningen of collectieve voorzieningen. Bij deze

voorzieningen is de functie bepalend: voorliggende voorzieningen gaan voor individuele voorzieningen.

Artikel 3 Beschikbare voorzieningen

Dit artikel geeft voorbeelden van de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen in de vorm van vrij toegankelijke en voorliggende voorzieningen. In de verordening is onderscheid gemaakt tussen vrij toegankelijke en voorliggende voorzieningen en individuele voorzieningen. Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij toegankelijke of voorliggende voorziening. Hier kunnen inwoners gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben.

De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van ondersteuning (ofwel individuele ondersteuning) zal door de gemeente of door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts en de jeugdhulpaanbieder eerst beoordeeld moeten worden of de inwoner deze ondersteuning daadwerkelijk nodig heeft.

Artikel 4 Mandaat toekennen voorzieningen

In de praktijk zal het college de beslissing over het inzetten van jeugdhulp niet zelf uitvoeren, maar mandateren aan deskundigen. Het college van Heusden heeft in de vergadering van 8 december 2015 besloten om de manager van Bijeen mandaat te verlenen, met de bevoegdheid van ondermandaat aan aangewezen personen binnen het mandaatteam van Bijeen, voor de verstrekking van een individuele voorziening in het kader van het sociaal domein en binnen de vastgestelde beleids- en financiële kaders. Op 14 juni 2022 heeft het college besloten mandaat voor het afgeven van beschikkingen voor jeugdhulp te verlenen aan alle leden van het Jeugd en Gezinsteam van Bijeen.

Hoofdstuk 2 Integrale benadering

Artikel 6 Melding en Vooronderzoek

De inwoner doet een melding van een behoefte aan ondersteuning, de hulpvraag. De melding is niet gebonden aan een vorm of locatie. De melding kan door of namens de inwoner worden gedaan, wat betekent dat ook iemand uit de omgeving van de inwoner als vertegenwoordiger kan optreden.

In lid 2 worden de verplichtingen voor het college opgenomen. Het college moet een inwoner melden dat deze een familiegroepsplan kan indienen en dat deze recht heeft op onafhankelijke cliëntondersteuning.

Artikel 7 Ondersteuning in spoedeisende situaties

Het gaat in dit artikel bijvoorbeeld over situaties waar de veiligheid van inwoners in het geding is. In dat soort gevallen kan er direct de benodigde ondersteuning ingezet worden.

Artikel 8 Onderzoek en gesprek

Het onderzoek vormt de kern van de procedure. Het gesprek wordt in de Jeugdwet niet expliciet genoemd, maar impliciet wordt er vanuit gegaan dat persoonlijk contact tussen gemeente en inwoner plaatsvindt. Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht.

Het tweede en derde lid dienen ter voorbereiding van het gesprek waarbij voor het onderzoek naar aanleiding van de melding relevante bekende gegevens in kaart worden gebracht, zodat inwoners niet

worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn en een goede afstemming mogelijk is met eventuele andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen. De regels met betrekking tot de privacy van betrokkenen en gegevensuitwisseling die gelden op grond van de Jeugdwet en de Wet bescherming persoonsgegevens zijn hierop van overeenkomstige toepassing. Indien gegevens nodig zijn waartoe het college geen toegang heeft in verband met de privacyregels, kan het college de jeugdige of zijn ouders vragen om toestemming om deze op te vragen of in te zien.

Het onderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook de uitnodiging voor het gesprek. In lid 2 wordt beschreven welke zaken tijdens het onderzoek in ieder geval aan bod moeten komen. Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het derde lid). Het kan bijvoorbeeld om een inwoner gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige 'vervolgvraag' heeft.

Artikel 9 Verslag en aanvraag

Dit artikel is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure. Er wordt geborgd dat altijd een verslag wordt opgemaakt en wat er ten minste in het plan opgenomen moet zijn. De gemeente moet aan de inwoner een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekken om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een individuele voorziening. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de inwoner.

In sommige gevallen, wanneer ook de zorgaanbieder betrokken is bij de concrete invulling van het plan, en/of wanneer er sprake is van een pgb dient het persoonlijk plan aangevuld te worden met het ondersteuningsplan en/of budgetplan.

Artikel 10 Verstrekking

In dit artikel is het algemene afwegingskader uiteengezet. De nadruk ligt op de eigen kracht en hulp van anderen. De individuele voorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van vrij toegankelijke voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een individuele voorziening kan krijgen.

Artikel 12 Individuele voorziening via een pgb

Het college kan op grond van artikel 8.1.1 van de Jeugdwet een pgb verstrekken. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt indien de cliënt dit gemotiveerd vraagt. In dat geval dient de inwoner, door middel van een budgetplan, duidelijk te maken waaraan het pgb besteed gaat worden en dat de inwoner in staat is om alle rechten en plichten verbonden aan het pgb uit te voeren. De pgb-vaardigheid van de inwoner wordt getoetst op basis van het 'kader pgb vaardigheid' (september 2021).

Voor een informeel pgb mag een lager tarief wordt vastgesteld. Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is

Artikel 13 Regels hoogte pgb

Gemeenten hebben de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en

voor verschillende typen hulpverleners. Hoe deze tarieven worden berekend, staat weergegeven in dit artikel.

Artikel 14 Persoonlijk passend pakket

Wanneer alle andere vormen van voorzieningen aantoonbaar ontoereikend zijn voor het beantwoorden van de zorgvraag kan een persoonlijk passend pakket ingezet worden. De vorm en inhoud van het persoonlijk passend pakket wordt afgestemd op de individuele situatie. De mandaatmedewerkers bepalen of een inwoner gebruik kan maken van een persoonlijk passend pakket.

Artikel 15 Niet in behandeling nemen aanvraag en afwijzingscriteria

Een voorbeeld van het in lid 2 weergegeven afwijzingscriterium is als ouders zelf dyslexiediagnose of kindercoaching hebben geregeld maar voor (een deel van) de kosten een aanvraag doen voor jeugdhulp. Dan is het gewenste resultaat al gerealiseerd en is er geen compensatieplicht.

Artikel 16 Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

Van inwoners wordt verwacht dat ze een eigen verantwoordelijkheid hebben bij het doorgeven van wijzigingen in de situatie, die ook van invloed zijn op de ondersteuning die zij ontvangen. Die eigen verantwoordelijkheid geldt ook bij besteding van een toegekend pgb. In dit artikel zijn ook de plichten die daaraan verbonden zijn opgenomen. Zo is geconcretiseerd welke termijn is verbonden aan de besteding van het persoonsgebonden budget. Dit dient de rechtszekerheid en voorkomt de situatie waarin het recht oneindig open zou moeten staan.

Hoofdstuk 4 Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 21 Nadere regels en hardheidsclausule

Juist omdat het in de Jeugdwet om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is. Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid te zake niet aangepast zou moeten worden.